

Målnummer:	UM1767-11	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2011-08-30		
Rubrik:	Försörjningskravet vid anhöriginvandring innebär att anknytningspersonen ska kunna försörja sig själv samt dessutom ha en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och den anhörige utlänningen. Kravet vad avser bostad ska anses vara uppfyllt om anknytningspersonen vid prövningstillfället, antingen faktiskt förfogar över en sådan bostad under minst ett år framöver, eller om det vid en prognos framstår som sannolikt att ett sådant boende är ordnat för i vart fall ett år framöver.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 5 kap. 3 b § utlänningslagen (2005:716)• Migrationsverkets föreskrifter (MIGRFS 07/2010) om försörjningskravet vid anhöriginvandring• Artikel 7.1 i rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (familjeåterföreningsdirektivet)		
Rättsfall:	MIG 2007:5		

REFERAT

A ansökte den 14 mars 2010 om uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till sin maka som är bosatt här. Migrationsverket beslutade den 20 september 2010 att avslå hans ansökan. Som skäl för beslutet angavs i huvudsak att maken inte hade visat att hon kunde försörja sig själv och att hon inte heller hade en bostad av tillräcklig storlek och standard för dem båda.

A överklagade beslutet till migrationsdomstolen. Han anförde i huvudsak att försörjningskravet numera var uppfyllt, eftersom hans maka hade en fast anställning och hyrde en bostad på tre rum och kök i andra hand. Till domstolen ingavs anställningsavtal, hyreskontrakt avseende andrahandsuthyrning samt intyg om hyresvärdens godkännande av andrahandsuthyrningen i två sammanhängande perioder om vardera sex månader under tiden från den 1 november 2010 till den 31 oktober 2011. Migrationsverket bestred bifall till överklagandet men vitsordade i och för sig att maken uppfyllde försörjningskravet såvitt avsåg inkomst och att hon förfogade över en bostad av tillräcklig storlek och standard. Migrationsverket invände dock att hyresförhållandet borde ha en varaktighet som motsvarade den tid om minst ett år som ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska beviljas för. A hade, enligt verket, inte visat att hans maka disponerade en bostad på ett tillräckligt varaktigt sätt.

Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen (2011-02-10, ordförande Gullfeldt), biföll överklagandet och beviljade A ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i ett år räknat från dagen för domstolens dom. Efter att ha konstaterat att det inte ifrågasatts att det förelåg ett civilrättsligt giltigt äktenskap och att det visats att A:s maka hade en tillräckligt stor inkomst, uttalade domstolen bl.a. följande när det gällde försörjningskravet avseende bostad. Migrationsverket medger att bostaden i och för sig uppfyller kraven om storlek och standard men anser att hyrestiden inte är tillräckligt lång. Under den innevarande kontraktperioden har maken lyckats förlänga hyrestiden med ytterligare sex månader och det finns ingenting som tyder på att hon därefter inte skulle kunna få fortsatt förlängt kontrakt. Prognosen för att maken har en förmåga att mera varaktigt tillgodose parets bostadsbehov i framtiden får

därmed betraktas som förhållandevis god. Syftet med bostadskravet är att säkerställa att utlänningen har ett ordnat boende vid ankomsten till Sverige och motverka ohållbara bostadssituationer. Makan måste anses ha en tillräckligt stabil och ordnad livssituation med ett ordnat boende för sig och A om han får uppehållstillstånd. Att kräva ytterligare bevisning kring hyresförhållandets beständighet kan inte anses rimligt i detta fall. Makan har därför i tillräcklig grad visat att hyresförhållandet är av viss varaktighet och bostadskravet är till följd av detta uppfyllt. Försörjningskravet vid anhöriginvandring är således uppfyllt i alla delar. Därmed ska A beviljas ett uppehållstillstånd på anknäytning till sin fru. Mot bakgrund av att makarna inte stadigvarande har sammanbott utomlands ska tillståndet enligt 5 kap. 8 § utlänningslagen (2005:716) tidsbegränsas. Tillståndstiden bör bestämmas till ett år från dagen för domen. A har uppvisat ett giltigt pass och det har inte i övrigt framkommit något skäl som talar mot att uppehållstillstånd beviljas.

Migrationsverket överklagade migrationsdomstolens dom och yrkade att Migrationsöverdomstolen, med upphävande av domen, skulle fastställa Migrationsverkets beslut den 20 september 2010 att avslå A:s ansökan om uppehållstillstånd. Till stöd för sin talan anförde Migrationsverket bl.a. följande.

Av 5 kap. 3 b § utlänningslagen framgår endast att anknäytningsspersonen måste kunna försörja sig och ha tillgång till en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlänningen. Frågan om för hur lång tid tillgången till bostad ska vara tryggad besvaras inte heller genom Migrationsverkets föreskrifter om försörjningskravet vid anhöriginvandring. Av uttalanden i förarbetena framgår att det ska vara fråga om ett ordnat boende som inte är endast av tillfällig natur. Uppehållstillstånd grundat på en sådan familjeanknäytning som är aktuell i målet ska enligt 5 kap. 8 § utlänningslagen gälla för minst ett år. Denna kortast möjliga tillståndstid är förenlig med rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (familjeåterföreningsdirektivet). I avsaknad av uttrycklig reglering av för vilken minimitid försörjningskravet ska vara uppfyllt framstår det som naturligt att uppställa ett krav på att försörjningen bör vara tryggad för samma tid som tillståndet gäller, dvs. minst ett år. En tid av ett år kan inte heller anses vara orimligt betungande. Samtidigt är tiden tillräckligt lång för att ge stadga och skapa goda möjligheter för integration för den nyinvandrade personen. Försörjningskravet avseende bostad ska vara uppfyllt för minst ett år från bedömningstillfället. I detta mål är kravet inte uppfyllt, eftersom de handlingar som getts in endast visar att anknäytningsspersonen har tillgång till lämplig bostad t.o.m. den 31 oktober 2011. Det har vidare i målet getts in en kopia av ett förstahandskontrakt avseende en lägenhet på två rum och kök. Det är oklart huruvida A:s hustru förfogar över detta boende. Det är visserligen tillräckligt att han visar att maken förfogar över bostaden när han anländer till Sverige men det framgår inte av avtalet när tillträde ska ske eller när bostaden finns tillgänglig för henne. Bostadskravet är därmed fortfarande inte uppfyllt. Under dessa omständigheter får uppehållstillstånd inte beviljas.

A bestred bifall till överklagandet och anförde i huvudsak följande.

Den bostad på tre rum och kök som hans hustru disponerar i andra hand uppfyller de krav som ställs upp i Migrationsverkets föreskrifter om försörjningskravet vid anhöriginvandring. Hyresvärden godkänner andrahandsuthyrning av en lägenhet med sex månader i taget, något som följer jordabalkens regler om sådan uthyrning. Det kan inte ligga honom till last att ägaren till den fastighet där maken innehar en andrahandslägenhet inte kan godkänna uthyrningen i andra hand för en längre period i taget. Att hans hustru har erhållit ytterligare en godkänd hyresperiod på sex månader tyder på att hon som hyresgäst är skötsam och att förutsättningarna är goda för att hon på sikt ska få ha kvar sitt andrahandsboende. Kriteriet "viss varaktighet" avseende ett hyresförhållande måste ses mot bakgrund av de övriga omständigheter som en anknäytningssperson lever under och de riktlinjer olika fastighetsbolag

tillämpar. Han har i tillräcklig grad visat att hans makas hyresförhållande är av viss varaktighet och bostadskravet är till följd av detta uppfyllt. Dessutom har hans hustru, utöver sitt andrahandsboende, numera även ett förstahandskontrakt på en annan lägenhet. Kontraktet gäller fr.o.m. den 9 februari 2011 tills vidare och avser en lägenhet på två rum och kök. Hon föredrar dock att bo kvar i sitt andrahandsboende, eftersom det är avsevärt närmare hennes arbete.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2011-08-30, Jagander, Dahlman, referent, och C. Bohlin), yttrade:

1. Försörjningskravet vid familjeanknytning

Sedan den 15 april 2010 får uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person enligt 5 kap. 3 eller 3 a §§ utlänningslagen beviljas endast om den person som utläningen åberopar anknytning till kan försörja sig och har en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utläningen. Detta framgår av 5 kap. 3 b § samma lag. I 5 kap. 3 c-e §§ utlänningslagen finns en del undantag från kraven i 3 b §.

Försörjningskravet består av två delar. Dels ska anknytningspersonen klara sin försörjning, dels ska han eller hon förfoga över en lämplig bostad för sig själv och utläningen. Försörjningskravet har sin bakgrund i de fakultativa bestämmelserna i artikel 7.1 i familjeåterföreningsdirektivet, enligt vilka EU-länderna för att bevilja uppehållstillstånd bl.a. får ställa krav på att anknytningspersonen ("referenspersonen" med direktivets språkbruk) har stabila och regelbundna försörjningsmedel samt på att han eller hon har en bostad som anses normal för en familj av jämförbar storlek i samma område och som uppfyller medlemsstatens allmänna bestämmelser om säkerhet och sanitära förhållanden. När det gäller anknytningspersonens ekonomiska förhållanden innebär dock inte det försörjningskrav som införts i utlänningslagen, till skillnad från det försörjningskrav som gäller enligt direktivet, att anknytningspersonen ska kunna försörja även sina anhöriga.

Som motiv till den nya bestämmelsen anförde regeringen som sin uppfattning (prop. 2009/10:77 s. 19) att avgörande faktorer för en god integration är arbete, språkkunskaper och bostad för den egna familjen. Om anknytningspersonen redan har integrerats i samhället genom att han eller hon är egenförsörjande och har en bostad främjas även de nyanlända familjemedlemmarnas integration.

2. Närmare om bostadskravet

I författningskommentaren (prop. 2009/10:77 s. 31) till 5 kap. 3 b § utlänningslagen anges bl.a. följande. Prövningen av om försörjningskravet är uppfyllt ska ske i samband med prövningen av ansökan om uppehållstillstånd. Försörjningsförmågan måste ha en viss varaktighet för att försörjningskravet ska anses vara uppfyllt. Sedan uppehållstillstånd beviljats ska det inte göras någon ytterligare prövning av försörjningskravet. Kravet att anknytningspersonen ska ha en bostad är uppfyllt om han eller hon äger en bostad, hyr en bostad eller innehar en bostadsrätt. Om det är fråga om ett hyresförhållande måste det vara av viss varaktighet.

I Migrationsverkets föreskrifter om försörjningskravet vid anhörginvandring anges bl.a. att kravet på en bostad av tillräcklig storlek och standard enligt 5 kap. 3 b § utlänningslagen ska anses uppfyllt om anknytningspersonen, senast då utläningen anländer till Sverige, förfogar över en bostad som han eller hon äger, hyr i första eller andra hand eller innehar med bostadsrätt. Anknytningspersonen ska skriftligen styrka sin bostadssituation, t.ex. genom ett normalt hyresavtal eller ett intyg från en fastighetsägare, hyresvärd eller bostadsförmedling om ett kommande avtal. Om bostaden hyrs i andra hand,

ska uthyrningen vara godkänd av hyresvärd, bostadsrättsförening eller hyresnämnd.

3. Migrationsöverdomstolens bedömning

Vare sig lagtexten eller Migrationsverkets föreskrifter reglerar vilken varaktighet ett bostadsförhållande bör ha för att bostadskravet ska anses vara uppfyllt. Av ovanstående förarbetsuttalande framgår endast att det måste vara av viss varaktighet. Vad som menas med detta utvecklas inte närmare. Tanken med försörjningskravet - av vilket bostadskravet är en del - är dock att anknytningspersonen ska skapa en plattform för sina anhöriga innan dessa beviljas uppehållstillstånd och att säkerställa att nyanlända familjemedlemmar får ett ordnat, tryggt boende direkt vid ankomsten till landet (SOU 2008:114 s. 13 och prop. 2009/10:77 s. 20). För att syftet med bostadskravet ska uppnås bör det därför enligt Migrationsöverdomstolens mening krävas att anknytningspersonens förmåga att tillgodose behovet av bostad sträcker sig över en tid av i vart fall ett år. Det är även den kortaste tid som ett tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning kan beviljas för enligt 5 kap. 3 § utlänningslagen.

Enligt Migrationsverkets föreskrifter ska en andrahandsuthyrning vara godkänd av hyresvärd, bostadsrättsförening eller hyresnämnd. Av jordabalkens regler om upplåtelse av lägenhet i andra hand följer att ett tillstånd till andrahandsuthyrning som lämnas av hyresnämnden ska begränsas till viss tid och kan förenas med villkor (12 kap. 40 § jordabalken). Vidare är andrahandsuthyrning av lägenheter under kortare tid än ett år inte ovanligt. Det kan därför förekomma att det boende som anknytningspersonen har ordnat för sig och sin familj, på grund av t.ex. hyreskontraktets giltighetstid eller hyresvärdens, bostadsrättsföreningens eller hyresnämndens tidsbegränsade godkännande av en andrahandsuthyrning, inte har en varaktighet som sträcker sig över ett helt år. Mot denna bakgrund anser Migrationsöverdomstolen att det i dessa situationer kan bli aktuellt att, såsom migrationsdomstolen har gjort, genom en prognos pröva om anknytningspersonen har förmåga att framöver tillgodose bostadsbehovet. Om det vid en sådan prognos, som ett resultat av en samlad bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet, framstår som sannolikt att boendet kommer att vara ordnat under åtminstone ett år framöver ska bostadskravet anses vara uppfyllt.

Vid bedömningen av en fråga om uppehållstillstånd på grund av anknytning har den instans som ska pröva frågan att utgå från de vid prövningstillfället rådande förhållandena (jfr MIG 2007:5). Bostadskravet ska således anses vara uppfyllt om anknytningspersonen vid prövningstillfället, antingen faktiskt förfogar över en bostad av tillräcklig storlek och standard under minst ett år framöver, eller om det vid en prognos framstår som sannolikt att ett sådant boende är ordnat för i vart fall ett år framöver.

I målet är ostridigt att det föreligger ett civilrättsligt giltigt äktenskap mellan A och hans maka. Migrationsverket har även vitsordat att hustruns inkomst är tillräcklig för att uppfylla den del av försörjningskravet som avser anknytningspersonens förmåga att försörja sig. Migrationsöverdomstolen, som i dessa frågor inte gör någon annan bedömning, konstaterar även att inget av de undantag från försörjningskravet som nämns i 5 kap. 3 c-e §§ utlänningslagen är aktuellt i detta mål.

Vid tidpunkten för migrationsdomstolens avgörande hyrde anknytningspersonen en bostad i andra hand och förevisade såväl andrahandskontrakt som skriftliga godkännanden från förstahandshyresvärdens hyresvärd (fastighetsägaren) avseende två sammanhängande hyresperioder på vardera sex månader, från den 1 november 2010 till den 31 oktober 2011. Återstoden av hyrestiden enligt kontrakten var emellertid vid det tillfället mindre än ett år. Mot bakgrund av att anknytningspersonen, med

fastighetsägarens godkännande, redan lyckats förlänga hyresförhållandet en gång och att det inte fanns några omständigheter som tydde på att hon därefter skulle komma att nekats en fortsatt förlängning av kontraktet, fann migrationsdomstolen att prognosen för att hustrun hade förmåga att mera varaktigt tillgodose parets bostadsbehov i framtiden var förhållandevis god. Bostadskravet ansågs därför vara uppfyllt. Enligt Migrationsöverdomstolens mening var denna bedömning korrekt vid tidpunkten för migrationsdomstolens dom.

Som framgått ovan har emellertid den instans som ska pröva en fråga om uppehållstillstånd på grund av anknytning att utgå från de förhållanden som råder vid tillfället för prövningen. Detta innebär att Migrationsöverdomstolen ska göra en egen bedömning av hur det i nuläget förhåller sig med A:s rätt till uppehållstillstånd grundat på anknytningen till hustrun. Sedan migrationsdomstolen avgjorde sitt mål har ytterligare ett antal månader förflutit och det återstår nu endast några månader av hyrestiden för hustruns andrahandslägenhet. Med tillämpning av samma metod som migrationsdomstolen redan använt sig av - nämligen att med hjälp av en prognos baserad på de sammantagna omständigheterna i A:s fall bedöma sannolikheten för att hans och hustruns bostadsbehov är tryggt på ett varaktigt sätt - anser Migrationsöverdomstolen för sin del att det är sannolikt att makarnas behov av bostad är tillgodosett för i vart fall ett år framöver. I denna bedömning väger domstolen in att anknytningspersonen sedan den 1 november 2010 förfogat över en bostad av tillräcklig storlek och standard för att fylla sina egna och makens behov, att hon redan utverkat en av fastighetsägaren godkänd förlängning av sitt andrahandskontrakt samt att det inte finns något i nuläget som talar för att hennes förmåga att tillgodose parets bostadsbehov kommer att förändras till det sämre i framtiden. Sammanfattningsvis finner alltså Migrationsöverdomstolen redan av dessa skäl att bostadskravet är uppfyllt och att det försörjningskrav som framgår av 5 kap. 3 b § utlänningslagen därmed i sin helhet är uppfyllt.

Den omständigheten att det numera är visat att A:s hustru även har ett förstahandskontrakt på en annan lägenhet ger ytterligare stöd åt den slutsats som Migrationsöverdomstolen redan har kommit till. Det saknar vidare betydelse hur makarna rent faktiskt planerar sitt boende, dvs. om de väljer att bo i den ena eller den andra lägenheten.

Samtliga förutsättningar för att A ska beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till sin maka enligt 5 kap. 3 § första stycket 1 utlänningslagen är således uppfyllda. Migrationsverkets överklagande ska därför avslås.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen avslår överklagandet.

Sökord: Anhöriginvandring; Anknytning; Bostadsbehov; Bostadskrav; Familjeanknytning; Försörjningsförmåga; Försörjningskrav; Prognos; Tidsbegränsat uppehållstillstånd; Varaktighet

Litteratur: Prop. 2009/10:77 s. 19-20 och 31; SOU 2008:114 s. 13
